

DOI: <https://doi.org/10.32689/2523-4536/80-28>
УДК 339.727+339.73:339.92

Рошко С.М.

кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри міжнародних економічних відносин,
Державний вищий навчальний заклад
«Ужгородський національний університет»
ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-7065-0784>

Рівіс О.М.

магістр,
Державний вищий навчальний заклад
«Ужгородський національний університет»
ORCID: <https://orcid.org/0009-0006-9363-0985>

Roshko Svitlana

Candidate of Philological Sciences, Docent,
Associate Professor of the Department of International Economic Relations,
State University “Uzhhorod National University”

Rivis Oleksandr

Master Student,
State University “Uzhhorod National University”

ВПЛИВ КРЕДИТНО-ФІНАНСОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ НА ДІЯЛЬНІСТЬ МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ

THE INFLUENCE OF CREDIT AND FINANCIAL INSTITUTIONS ON THE OPERATION OF INTERNATIONAL BUSINESS

У статті досліджується роль кредитно-фінансових організацій у функціонуванні та розвитку міжнародного бізнесу. Розглянуто основні механізми впливу банківських та небанківських фінансових інституцій на процеси міжнародної торгівлі, інвестиційної діяльності та формування глобального ринку капіталу. Встановлено, що діяльність таких організацій є важливим чинником стабілізації світової економіки, оскільки вони забезпечують доступ до фінансових ресурсів, сприяють зменшенню ризиків та формують умови для розвитку інноваційних бізнес-моделей. Окрему увагу приділено проблемам регулювання діяльності міжнародних кредитно-фінансових структур, зокрема, в умовах економічної турбулентності та глобальних криз. Визначено, що подальше дослідження потребує аналізу ефективності механізмів міжнародного співробітництва у фінансовій сфері, а також пошуку нових підходів до зміцнення довіри між бізнесом і фінансовими організаціями.

Ключові слова: кредитно-фінансові організації, міжнародний бізнес, фінансова інфраструктура, інвестиційна діяльність, глобальні ринки.

The influence of credit and financial organizations on international business is a central issue in the modern global economy. In the context of globalization and financial integration, these institutions play a crucial role in shaping the environment in which international enterprises operate. They form the financial infrastructure that ensures the movement of capital, supports trade, and facilitates investment activities across borders. The topic remains relevant due to ongoing changes in global financial systems, the emergence of digital financial instruments, and the growing complexity of international markets. The discussion addresses how banking and non-banking institutions affect global business through their credit, investment, and risk management functions. Their influence extends beyond financing; they also shape strategic decisions, stimulate innovation, and promote sustainable development. International business increasingly depends on financial intermediaries capable of balancing profitability with stability, especially in conditions of market volatility and geopolitical uncertainty. Attention is given to the challenges of regulating international credit and financial organizations in times of crisis. Economic turbulence exposes the vulnerability of financial systems, highlighting the importance of effective supervision and institutional trust. The adaptability of these organizations to changing conditions determines the resilience of international business and its capacity for recovery. The rapid spread of financial technologies and digital platforms is also transforming traditional financial mechanisms, demanding new models of cooperation and regulatory approaches. The relevance of this topic lies in the need to understand the interdependence between financial institutions and global business structures. Their cooperation ensures transparency, risk reduction,

and access to financial resources necessary for innovation and growth. The effectiveness of credit and financial organizations ultimately defines the stability of international business and influences the pace of global economic development.

Keywords: *credit and financial institutions, international business, financial infrastructure, investment activity, global markets.*

Постановка проблеми. Сучасний етап розвитку міжнародних економічних відносин характеризується глибокими трансформаційними процесами, зумовленими глобалізацією, лібералізацією фінансових потоків і формуванням єдиного світового економічного простору. У цих умовах ключову роль у забезпеченні ефективного функціонування міжнародного бізнесу відіграють кредитно-фінансові організації, які виступають основними посередниками у русі капіталу, створюють інституційне середовище для інвестиційної діяльності та визначають умови доступу підприємств до фінансових ресурсів. Їхній вплив охоплює всі аспекти міжнародної економічної взаємодії – від фінансування зовнішньої торгівлі до регулювання валютних курсів і визначення напрямів інвестиційних потоків.

Водночас посилення ролі кредитно-фінансових структур у глобальній економіці супроводжується зростанням залежності бізнесу від їхньої політики. Саме фінансові інститути значною мірою визначають можливості виходу підприємств на зовнішні ринки, структуру міжнародного капіталу та формування конкурентних переваг. Надмірна концентрація фінансових ресурсів у великих банках, нерівномірний розподіл капіталів і валютна нестабільність створюють ризики для фінансової стійкості міжнародного бізнесу.

Попри наявність численних досліджень у сфері міжнародних фінансів, системна взаємодія між кредитно-фінансовими організаціями та суб'єктами міжнародного бізнесу залишається недостатньо вивченою. У наукових працях аналізуються окремі елементи фінансової системи – банківське кредитування, іноземні інвестиції чи валютне регулювання, тоді як комплексний вплив цих інститутів на стратегії та фінансову безпеку бізнесу досліджено фрагментарно.

Сучасний фінансовий простір зазнає глибоких змін під впливом цифровізації та розвитку фінтеху. Поява криптовалют, блокчейн-технологій і цифрових платформ трансформуює роль традиційних банків і змушує їх адаптуватися до нових форм міжнародного фінансування. Одночасно глобальні фінансові інститути – Міжнародний валютний фонд, Світовий банк, ЄБРР – суттєво впливають на умови функціонування міжнародного бізнесу, формують

макроекономічне середовище та здійснюють фінансові реформи.

Отже, актуальність дослідження зумовлена потребою глибокого аналізу механізмів впливу кредитно-фінансових організацій на міжнародний бізнес і пошуку шляхів оптимізації цієї взаємодії. Розв'язання цієї проблеми сприятиме підвищенню ефективності міжнародного підприємництва, зміцненню фінансової стабільності та формуванню стійких економічних відносин у глобальному середовищі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню впливу кредитно-фінансових організацій на розвиток міжнародного бізнесу присвячено значну кількість праць як вітчизняних, так і зарубіжних науковців. Зокрема, питання функціонування банківських установ у системі міжнародних фінансів та їхньої ролі у підтримці зовнішньоекономічної діяльності розглядають Козак Ю.Г., Луцишин З.О., Репка К.Р., Козоріз Л.А. У монографії Козака Ю.Г. [1] детально проаналізовано вплив банківських структур на рух капіталів у глобальній економіці, підкреслено значення кредитно-фінансових інструментів для стимулювання міжнародної торгівлі. Луцишин З.О. досліджує роль фінансових інституцій у зміцненні макроекономічної стабільності та формуванні стійких умов для міжнародного бізнесу [2].

Проблематика діяльності експортно-кредитних агентств і міжнародних фінансових інституцій широко висвітлена також у працях закордонних науковців. Деліо Е. Джіантурко виокремлює роль експортно-кредитних агентств як ключових посередників у підтримці міжнародного бізнесу, адже вони знижують фінансові ризики для експортерів і сприяють зростанню зовнішньоторговельних потоків [3]. Подібної позиції дотримується Памела Блекмон, яка у своїй праці [4] аналізує політичні та економічні чинники, що визначають діяльність кредитно-фінансових організацій у глобальній системі торгівлі, підкреслюючи їхню роль у подоланні наслідків криз.

Вагомий внесок у дослідження ролі експортно-кредитних агентств у розвитку міжнародної торгівлі зробив Андреас Класен. У науковій статті [5] автор доводить, що ці агентства

є важливими інструментами державної підтримки експорту та формування конкурентних переваг національних економік.

Значну увагу ролі банків у міжнародній торгівлі приділяють Фрідеріке Ніпман та Тім Шмідт-Айзенлоє у своїй науковій роботі [6]. Автори аналізують механізми мінімізації фінансових ризиків через банківські інструменти, такі як акредитиви та документарне інкасо, підкреслюючи їхню ключову роль у забезпеченні стабільності зовнішньоторговельних операцій.

Та проте, попри значну кількість наукових праць, присвячених питанням функціонування кредитно-фінансових організацій та їхньої ролі у розвитку міжнародного бізнесу, низка аспектів залишається недостатньо дослідженою. Зокрема, у науковій літературі спостерігається брак комплексного підходу до аналізу механізмів впливу фінансово-кредитних інститутів на стратегічну поведінку міжнародних компаній, їхню фінансову стійкість та конкурентоспроможність у глобальному середовищі. Недостатньо уваги приділяється також питанням оцінювання ефективності використання кредитних ресурсів міжнародних фінансових організацій у забезпеченні сталого розвитку бізнесу, а також ролі інноваційних фінансових технологій у трансформації системи міжнародного фінансування.

Окрім того, залишається відкритим питання адаптації діяльності кредитно-фінансових організацій до нових викликів світової економіки – таких як, цифровізація, посилення геополітичних ризиків, валютна нестабільність та зростання фінансової турбулентності. У цьому контексті актуальним є подальше дослідження взаємозв'язку між стратегіями міжнародного бізнесу та політикою фінансових інституцій, визначення оптимальних моделей їхньої взаємодії й розробка механізмів підвищення ефективності співпраці у сфері міжнародних фінансових відносин.

Метою наукової статті є всебічне дослідження впливу кредитно-фінансових організацій на діяльність міжнародного бізнесу в умовах глобалізації світового фінансового ринку, визначення основних тенденцій, форм і наслідків цього впливу, а також окреслення можливих напрямів підвищення ефективності взаємодії між фінансовими інституціями та суб'єктами міжнародного підприємництва.

Виклад основного матеріалу. Кредитно-фінансові організації відіграють фундаментальну роль у формуванні умов для міжнародного бізнесу, оскільки вони не лише

забезпечують необхідні фінансові ресурси, але і створюють інституційний, регуляторний та інфраструктурний каркас, без якого участь компаній у глобальних ланцюгах вартості була б значно утруднена. Дослідження Atakutiev (2025) демонструє, що міжнародні фінансові інституції, такі як Міжнародний валютний фонд та Світовий банк, відіграють ключову роль у модернізації економічних секторів, запровадженні реформ і залученні прямих іноземних інвестицій у країнах із перехідною економікою, підкреслюючи взаємозв'язок між стабільністю фінансового середовища та зростанням міжнародної бізнес-активності [7].

Коли фінансові інституції надають кредити, здійснюють гарантії чи страхування, вони зменшують невизначеність для експортерів і імпортерів, створюючи умови, яких бізнес може планувати довгострокові міжнародні контракти. Це підтверджує дослідження, яке аналізує роль міжнародних фінансових інституцій у забезпеченні глобальної фінансової стабільності в періоди криз, зокрема під час Азійської фінансової кризи, глобальної фінансової кризи 2008–2009 років і пандемії COVID-19 [8]. У цих випадках основним інструментом підтримки виступало кредитне фінансування, яке в окремих країнах становило важливий відсоток ВВП, і саме це фінансування дозволяло пом'якшити шоки, запобігти розвалу зовнішньоторговельних зв'язків і втраті довіри міжнародних партнерів.

Фінансові системи країни, включно з структурою банків, рівнем регулювання, доступністю фінансових послуг, мають вирішальне значення для того, які компанії зможуть вийти на міжнародні ринки [9]. Як показує Ілін Шень у порівняльному дослідженні розвинених та країн, що розвиваються, обмеження в доступі до капіталу і слабке регулювання у останніх сповільнюють можливості компаній розвивати експорт, залучати іноземні інвестиції та інтегруватися в глобальні ланцюги поставок.

Динаміка фінансових інституцій та їхня здатність впроваджувати інновації так само стають важливими чинниками. У дослідженні, яке вивчає системи фінансових інтермедіацій у пострадянських країнах, показано, що фінансові посередники, що активно підтримують інвестиційні та інноваційні проекти, сприяють поліпшенню добробуту населення, зменшенню міжсекторних диспропорцій та підвищенню ефективності економіки в цілому [10]. Це має прямий вплив і на міжнародний бізнес, оскільки підприємства, що закуповують технології, залучають інвестиції у R&D або співпрацюють із закордонними

партнерами, стають конкурентнішими на світовому ринку.

Кредитно-фінансові інституції також формують правила гри через регулювання, стандарти і практики, які охоплюють кореспондентські банки, вимоги до капітальних резервів, фінансову звітність, управління ризиками. Вони мають здатність впливати на умови для міжнародного бізнесу, наприклад, через вимоги до транспарентності, антикорупційних стандартів чи екологічних угод, що можуть стати частиною кредитних умов. Дослідження "Financial Systems and Their Influence on Entrepreneurial Development: Insights for Building Sustainable and Inclusive Ecosystems" підкреслює, що регуляторні бар'єри, які створюють фінансові інституції, можуть суттєво сповільнювати розвиток підприємницьких ініціатив, особливо у зонах із слабким фінансовим захистом чи обмеженим доступом до фінансових ресурсів [11]. З іншого боку, належне регулювання та прозорі фінансові стандарти підвищують довіру іноземних інвесторів і сприяють зменшенню ризику політичних чи фінансових шоків.

Ще один аспект – міжнародна взаємодія через кредити між урядами, міжнародні фінансові організації і комерційними банками. У країнах, які залежать від імпорту капіталу, кредитно-фінансові організації створюють канали, через які державні програми стимулювання експорту або промислового розвитку можуть бути реалізовані. При цьому жорсткі умови таких кредитів чи грантів (умови реформи, звітність, відповідальність) можуть як підтримувати, так і стримувати швидкість виконання проєктів. Така двостороння дія показана в аналізі міжнародного фінансування, де ефект залежить не тільки від обсягу ресурсів, але й від інституційної якості приймаючої сторони [8].

Важливим аспектом є вплив кредитно-фінансових організацій на географічну диверсифікацію бізнесу. Blackmon (2016) у своїй праці наводить приклади того, як експортно-кредитні агентства стимулюють вихід компаній на ризиковані ринки, забезпечуючи їх страхуванням та гарантіями, що дозволяє державам підтримувати національний експорт навіть у нестабільних регіонах [4]. Таким чином, кредитно-фінансові інституції виступають інструментом державної політики, одночасно сприяючи розвитку бізнесу та мінімізації зовнішніх ризиків.

Дослідження Ілінг Шень (2023) показує, що роль міжнародних фінансових організацій у підтримці країн, що розвиваються, критично важлива для інтеграції місцевих

компаній у глобальні ланцюги доданої вартості [7]. Фінансові ресурси та консультативна підтримка, що надаються такими організаціями, дозволяють компаніям впроваджувати сучасні технології, підвищувати продуктивність і відповідати міжнародним стандартам, що значно розширює їхні конкурентні переваги на світових ринках.

Сучасні тенденції цифровізації фінансових послуг створюють додаткові можливості для міжнародного бізнесу. Використання фінтех-платформ, блокчейну, автоматизованих систем оцінки ризиків та електронних платіжних систем дозволяє кредитно-фінансовим організаціям забезпечувати швидкі та прозорі фінансові операції, знижуючи транзакційні витрати і розширюючи доступ до капіталу для підприємств із регіонів з обмеженою банківською інфраструктурою.

Особливо важливою є взаємодія міжнародних фінансових організацій із державними програмами підтримки бізнесу. Державні та міжнародні банки, а також експортно-кредитні агентства, через надання кредитних ліній, гарантій і страхових продуктів, формують середовище, в якому компанії можуть здійснювати довгострокові інвестиції та стратегічні проєкти за кордоном. При цьому ефективність цих інструментів залежить від прозорості, стабільності та надійності інституційної структури країни, а також від здатності бізнесу дотримуватися умов кредитних та страхових контрактів.

Отже, кредитно-фінансові організації впливають на міжнародний бізнес різними способами. Вони забезпечують фінансування та страхування ризиків, створюють інституційні стандарти та сприяють географічній диверсифікації бізнесу, впливають на інноваційні процеси та інтеграцію компаній у глобальні ланцюги доданої вартості. У сучасних умовах глобальної нестабільності та цифровізації фінансових ринків роль таких організацій стає визначальною для стабільності міжнародних економічних відносин і конкурентоспроможності національних підприємств на світових ринках.

Висновки. Проведене дослідження дає підстави стверджувати, що кредитно-фінансові організації відіграють ключову роль у формуванні сучасного економічного простору та визначають динаміку розвитку міжнародного бізнесу. Вони виконують функцію не лише фінансового посередництва, а й інституційного регулятора, що формує умови доступу до капіталу, стандарти фінансової звітності, рівень прозорості та стабільності економічного середовища. Завдяки діяльності таких

інституцій, як Міжнародний валютний фонд, Світовий банк, Європейський банк реконструкції та розвитку, а також регіональні фінансові інститути, відбувається активізація міжнародних інвестиційних потоків, розвиток інфраструктури, посилення конкурентоспроможності національних економік. Разом із тим, результати аналізу засвідчили, що вплив кредитно-фінансових організацій є неоднозначним. Поряд із позитивними ефектами – стабілізацією фінансової системи, підвищенням інвестиційної привабливості, розширенням доступу до фінансових ресурсів – існують і ризики надмірної залежності від зовнішнього фінансування. Жорсткі умови кредитування, вимоги щодо структурних реформ чи фіскальної консолідації іноді обмежують можливості держави у проведенні самостійної економічної політики, що може негативно вплинути на внутрішній бізнес-клімат.

Водночас сучасні тенденції – такі як: цифровізація фінансового сектору, поширення

фінтех-рішень, розвиток «зеленого» фінансування та глобальна інтеграція ринків капіталу – відкривають нові можливості для трансформації міжнародних фінансових відносин. У цьому контексті особливої актуальності набуває формування адаптивних стратегій взаємодії між кредитно-фінансовими інституціями та міжнародними корпораціями, спрямованих на забезпечення сталого економічного зростання, інноваційного розвитку й підвищення фінансової стійкості.

Таким чином, ефективний вплив кредитно-фінансових організацій на діяльність міжнародного бізнесу можливий лише за умов узгодження інтересів усіх сторін – держави, фінансових інститутів і бізнесу – на основі принципів прозорості, взаємної відповідальності та довгострокового партнерства. Надалі слід зосередити увагу на оцінюванні ефективності фінансових механізмів, розвитку інноваційних інструментів фінансування та дослідженні впливу регіональної фінансової інтеграції на світову економіку.

Список використаних джерел

1. Козак Ю. Г. Міжнародна економіка. Київ: «Центр учбової літератури», 2017. 228 с.
2. Луцишин З. О., Мазур М., Катрич О. Аналіз крихкості існуючих принципів функціонування світової економіки. *Technology audit and production reserves*. 2020. Т. 4 : Економіка підприємств. Макроекономіка. С. 53–60.
3. Gianturco D. E. *Export Credit Agencies*. Bloomsbury Publishing. URL: <https://www.bloomsbury.com/us/export-credit-agencies-9780313000690/> (дата звернення: 07.10.2025).
4. Blackmon P. *The Political Economy of Trade Finance*. London: Routledge, 2017. 140 с. DOI: <https://doi.org/10.4324/9781315770611> (дата звернення: 07.10.2025).
5. Klasen A. *The Role of Export Credit Agencies in Global Trade*. Wiley Online Library. URL: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1758-5899.2011.00091.x> (дата звернення: 07.10.2025).
6. Niepmann F., Schmidt-Eisenlohr T. *International Trade, Risk and the Role of Banks*. Federal Reserve Bank of New York. Staff Reports. 13.10.2013. URL: https://www.newyorkfed.org/research/staff_reports/sr633.html (дата звернення: 07.10.2025).
7. Atakuzieva S. The role of international financial institutions in economic development. *Global Economic Review: Journal of Economics, Policy, and Business Development*. 2025. Т. 1. С. 1–16.
8. *International Financial Institutions and Their Role in Promoting the Stability of The Global Financial System*. ASERS Publishing. URL: <https://journals.aserspublishing.eu/tpref/article/view/8686> (дата звернення: 07.10.2025).
9. Yiling S. The role of financial institutions in promoting economic growth: A comparative study of developed and developing economies. *Universe Scientific Publishing*. URL: <https://ojs.usp-pl.com/index.php/fm/article/viewFile/12053/11543> (дата звернення: 07.10.2025).
10. Influence of financial intermediation institutes on the welfare of the population in the post-Soviet countries: A comparative analysis. *Taylor & Francis*. 13.08.2023. URL: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/23311886.2023.2252260> (дата звернення: 07.10.2025).
11. MDPI. *Financial Systems and Their Influence on Entrepreneurial Development: Insights for Building Sustainable and Inclusive Ecosystems*. URL: <https://www.mdpi.com/1911-8074/18/3/131> (дата звернення: 07.10.2025).

References:

1. Kozak, Yu. H. (2017). *Mizhnarodna ekonomika* [International Economics]. Kyiv: Tsentr uchbovoi literatury. 228 p. (in Ukrainian)
2. Lutsyshyn, Z., Mazur, M., & Katrych, O. (2020). Analiz krykhkosti isnuuychkh pryntsyviv funktsionuvannya svitovoi ekonomiky [Analysis of the vulnerability of the existing functioning principles within the world economy]. *Technology Audit and Production Reserves*, no. 4 (54), p. 53–60. (in Ukrainian)

3. Gianturco, D. E. (2001). *Export Credit Agencies*. Bloomsbury Publishing. Available at: <https://www.bloomsbury.com/us/export-credit-agencies-9780313000690/> (accessed 07.10.2025).
4. Blackmon, P. (2017). *The Political Economy of Trade Finance*. Routledge. 140 p. DOI: <https://doi.org/10.4324/9781315770611> (accessed 07.10.2025).
5. Klasen, A. (2011). *The Role of Export Credit Agencies in Global Trade*. *Global Policy*. Wiley Online Library. Available at: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1758-5899.2011.00091.x> (accessed 07.10.2025).
6. Niepmann, F., & Schmidt-Eisenlohr, T. (2013). *International Trade, Risk and the Role of Banks*. Federal Reserve Bank of New York. Available at: https://www.newyorkfed.org/research/staff_reports/sr633.html (accessed 07.10.2025).
7. Shaxnoza, A. (2025). The role of international financial institutions in economic development. *Global Economic Review: Journal of Economics, Policy, and Business Development*, no. 1, pp. 1–16.
8. *International Financial Institutions and Their Role in Promoting the Stability of the Global Financial System*. (2024). ASERS Publishing. Available at: <https://journals.aserspublishing.eu/tpref/article/view/8686> (accessed 07.10.2025).
9. Shen, Y. (2023). *The Role of Financial Institutions in Promoting Economic Growth: A Comparative Study of Developed and Developing Economies*. *Finance and Market*. Available at: <https://ojs.usp-pl.com/index.php/fm/article/viewFile/12053/11543> (accessed 07.10.2025).
10. *Influence of Financial Intermediation Institutes on the Welfare of the Population in the Post-Soviet Countries: A Comparative Analysis*. *Cogent Economics & Finance*. Taylor and Francis. Available at: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/23311886.2023.2252260> (accessed 07.10.2025).
11. *Financial Systems and Their Influence on Entrepreneurial Development: Insights for Building Sustainable and Inclusive Ecosystems*. (2023). *Journal of Risk and Financial Management*, MDPI. Available at: <https://www.mdpi.com/1911-8074/18/3/131> (accessed 07.10.2025).

Стаття надійшла: 17.10.2025

Стаття прийнята: 30.10.2025

Стаття опублікована: 24.11.2025